

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра педагогіки**

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ ЗДО ТА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**

«Свобода в рамках дисципліни»

Освітня програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри педагогіки

(Протокол № 8 від 25.08.2025 р.)

Завідувачка кафедри педагогіки

Ліліана КУДРИК

Освітня програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною
радою

(Протокол № 5 від 10.09.2025 р.)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

I.ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗДО та початкової школи «Свобода в рамках дисципліни»

Розробниця: кандидатка філологічних наук, старша викладачка кафедри педагогіки Тодчук Наталія.

Мета програми: підвищення якості дошкільної та початкової освіти шляхом поглиблення професійного рівня педагогів.

Напрямок: науково-методичне забезпечення освітнього процесу, спрямоване на:

- розвиток професійних компетентностей (знання фахових методик, технологій);
- створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами.

Обсяг: 15 годин (0,5 кредиту ЄКТС)

Форми підвищення кваліфікації: очно-дистанційна, очна.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- професійно-педагогічна;
- психологічна;
- етична;
- здоров'язберезувальна.

Місце (місця) надання освітньої послуги: Комунальний навчальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області.

Очікувані результати навчання:

- використовує «Я»-повідомлення в комунікації з дитиною, знає основи конструктивної взаємодії;
- ознайомлений із теоретичною основою ненасильницької комунікації М. Розенберга; виховання емоційного інтелекту; уявлень М. Монтесорі про виховання вільної та компетентної особистості;
- розуміє закономірності та причинно-наслідкові зв'язки процесу дисциплінування у вихованні дитини.

Вид: навчання за програмою підвищення кваліфікації.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням.

місцевих органів управління освітою, платна форма навчання згідно з кошторисом для інших категорій.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат. Слухач отримає сертифікат відповідно до кількості прослуханих годин за умови проходження не менше 50% програми.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 1 година

Реєстрація учасників. Ознайомлення слухачів з освітньою програмою (Практичне заняття – 1 год.)

Модуль 1. Дитячі поведінкові стратегії і як з ними ладнати: осмислення накопиченого досвіду

Час за робочою навчальною програмою – 4 год.

Тема 1.1. Марія Монтессорі, Маршалл Розенберг, Гордон Ньюфелд про взаємодію дитини і дорослого (Лекція – 2 год.)

План лекції

1. Марія Монтессорі і її погляди на причини небажаної поведінки у дітей. Значення інтелектуальної праці для психофізичного розвитку дитини. Значення свободи волевиявлення у формуванні людської особистості.
2. Принципи ненасильницької комунікації Маршалла Розенберга.
3. Батьківські стилі виховання як неусвідомлена схильність дорослого обирати визначену стратегію в комунікації. Види прив'язаності за Джоном Боулбі і Гордоном Ньюфелдом та їхній вплив на якість взаємодій між дитиною та значущим дорослим.
- 4.

Тема 1.2. Обмеження і рамки у побутовому вихованні: сім'я / колектив (Практичне заняття – 1 год.)

План практичного заняття:

1. Рамкування і його необхідність у будь-якій людській діяльності.
2. Вправи для ілюстрації потреби правил у суспільстві: «Стіна», «Квадрат», «Хто перший».
3. Обговорення висновків учасників унаслідок отриманого досвіду.

Модуль 2. Динаміка взаємодій у дитячих колективах

Час за робочою навчальною програмою – 4 год.

Тема 2.1. Особливості вікових стадій розвитку дитини 1,5-2; 3-6; 7-9 років (Лекція – 2 год)

План лекції

1. Характеристика розвитку дитини 1–2 роки. Становлення типу прив'язаності за Айнсворт. Індикатори емоційної теплоти і контролю як визначальні чинники у стосунках з матір'ю/значущим дорослим/вихователем. Невротизм як ознака небезпечної прив'язаності.
2. Вік 3–6 років – перше занурення в соціальний контекст. Родина, дитячий колектив дошкільного закладу. Цілі соціалізації.

3. Вік 7–9 років – довкілля і культурне середовище. Правила і рамки. Ігрова взаємодія з правилами. Самоідентифікація: усвідомлення приналежності до групи. Страх виключення. Соціальні табу.

Тема 2.2. Орієнтація на дорослого *(Практичне заняття – 1 год.)*

План практичного заняття

1. Спостереження за поведінкою дітей у середовищі ЗДО/школи/гуртка (відеофрагменти). Обговорення контексту ситуацій.
2. Роль дорослого у встановленні зразка належної поведінки. Коли позиція дорослого викликає недовіру.

Тема 2.3. Самопочуття дитини – індикатор і мета втручання *(Лекція – 1 год.)*

План лекції

1. Призвичаєння дитини до кількісно великого колективу. Зростання неусвідомленої тривожності. Фактори, що сприяють успішній адаптації до нового соціального середовища.
2. Червоні прапорці дезадаптації. Поведінка – сигнал про стан дитини.

Модуль 3. Неочевидні причини неналежної поведінки у дитячому колективі *Час за робочою навчальною програмою 3 год.*

Тема 3.1. Фактор підвищеної тривожності *(Лекція – 1 год.)*

План лекції

1. Тривожність як страх/нездатність впоратися з існуючими вимогами
2. Причини виникнення тривожності у дітей дошкільного/шкільного віку
3. Терапія тривожності: прийняття, зняття вимог/очікувань, природне середовище.

Тема 3.2. Спізнене психофізіологічне дозрівання *(Лекція – 1 год.)*

План лекції

1. Невідповідність поведінкових реакцій нормам біологічного віку: причини і наслідки. Невидимі неповносправності.
2. Дитина зі спізненим розвитком в колі більш розвинутих однолітків. Як діяти педагогу?
Приклад різновікових груп, колективів.
3. Індивідуальний підхід в рамках спільного заняття. Помічник/асистент. Адаптація/модифікація навчального матеріалу. Окреслене робоче місце та місце для відпочинку. Узгоджений із загальним (наскільки можливо) персональний режим дня.

Тема 3.3. Нейровідмінність *(Лекція – 1 год.)*

План лекції

1. Особливості розвитку нейровідмінної дитини. Сфери сприйняття та комунікації.
2. Надмірні поведінкові та соматичні реакції у відповідь на психічне та фізіологічне перевантаження.
3. Як визначити педагогічні потреби нейровідмінних дітей? ФПО – функціональне поведінкове обстеження. Роль контексту. Задоволення базових потреб.
4. Що допомагає: чіткий графік рутин; правила взаємодій; підтримувати прагнення наслідувати поведінку інших дітей; емоційне позитивне підкріплення; лояльність до дрібних проступків; давати відпочивати при кожній можливості.

Самостійна робота – 3 години

Створити асоціативну карту «Свобода в рамках дисципліни» із зазначенням, які з висвітлених тем/засобів/підходів слухач застосує у своїй професійній діяльності.

Вихідне діагностування (рефлексія) – 1 година

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично:

- а) на практичних заняттях – індивідуальне, фронтальне опитування, виконання самостійної роботи, робота в групах;
- б) на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Оцінювання вербальне.

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Усього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
Інтеграційно – мотиваційне заняття	1		1	
Модуль 1. Дитячі поведінкові стратегії і як з ними ладнати: осмислення накопиченого досвіду	3	2	1	
1.1. М.Монтессорі, М.Розенберг, Г. Ньюфелд про взаємодію дитини і дорослого		1		
1.2. Обмеження і рамки у побутовому вихованні: сім'я / колектив		1	1	
Модуль 2. Динаміка взаємодій у численних дитячих колективах	4	3	1	
Тема 2.1. Особливості вікових стадій розвитку дитини 1,5-2; 3-6;7-9 років.		2		
Тема 2.2. Орієнтація на дорослого			1	
Тема 2.3. Самопочуття - індикатор і мета втручання		1		
Модуль 3. Неочевидні причини неналежної поведінки у дитячому колективі	3	3		
Тема 3.1. Фактор психологічної тривожності		1		
Тема 3.2. Спізнене психофізіологічне дозрівання		1		
Тема 3.3. Нейровідмінність		1		
Самостійна робота	3			3
Вихідне діагностування	1		1	
Всього	15	6	6	3